

SZIGORUAN BIZALMAS !

J e g y z 6 k ö n y v (5.számú)

a Magyar Tudományos Akadémia 1954. június 5-én tartott
elnökségi üléséről.

Jelen voltak: Rusznyák István elnök, Osztrovszki György főtitkár
és Ligeti Lajos alelnök,
Alexits György, Hevesi Gyula, Lukács György és
Novobáczky Károly elnökségi tagok,
Németh Gyula, Riesz Frigyes, Manninger Rezső,
Verő József és Minailich Győző osztályelnökök.

Kimentették magukat: Gombás Pál alelnök,
Erdey-Gruz Tibor, Molnár Erik és Straub F.
Brunó elnökségi tagok,
Fogarasi Béla, Maucha Rezső és Schulek Elemér
osztályelnökök.

Meghívott valamennyi napirendi ponthoz:

Az Akadémia Párbbizottsága részéről: Kónya Sándor
elvtárs és Molnár Béla szervezési főcsoportvezető.

Az 1. napirendi ponthoz: Boros Mihály, a Műszaki Tudományok Osztálya szaktitkára,

A 2. napirendi ponthoz: Tolnai Gábor, a Tudományos Minősítő Bizottság titkára és Horváth Imre, a Tudományos Minősítő Bizottság Titkárságának vezetője.

N a p i r e n d :

1. Beszámoló a Műszaki Tudományok Osztálya 1953/54. évi munkájáról.
Előadó: Hevesi Gyula osztálytitkár
2. Jelentés a Tudományos Minősítő Bizottság munkájáról.
Előadó: Tolnai Gábor, a TMB titkára
3. Beszámoló a Nagygyűlés előkészületeiről.
Előadó: Osztrovszki György főtitkár
4. Az osztályok 1955. évi könyvkiadási programja.
Előadó: Alexits György, a KFB titkára
5. Az osztályok szakosztálykiadási javaslata.
Előadó: Alexits György, a KFB titkára
6. A KFB javaslata a könyvkiadás rendelkezésére álló szubvenció felhasználásáról.
Előadó: Alexits György, a KFB titkára
7. A KFB javaslata a könyvek szerkesztésével kapcsolatban.
Előadó: Alexits György, a KFB titkára
8. Egyebek.

Rusznayk István elnök üdvözli az Elnökség jelenlévő tagjait és az ülést megnyitja.

Napirend előtt felkéri Németh Gyula és Veró József osztályelnököket a jegyzőkönyv hitelesítésére.

31. / Beszámoló a Műszaki Tudományok Osztálya 1953/54. évi munkájáról.

Hevesi Gyula osztálytitkár a vita előtt elmondja, hogy a beszámoló még a III. Pártkongresszus előtt készült. A Pártkongresszus az új kormányprogrammal kapcsolatosan új iránymutatásokat adott, amelynek alapján a Nagygyűlésig átdolgozzák, illetve kiegészítik a beszámolót. Döntően az életszínvonal emelésére irányuló műszaki iparágakat kell fejleszteni.

Felveti a bürokrácia kérdését, amelyet a Pártkongresszuson is kihangsúlyoztak. Alapvetően meg kell vizsgálni és javaslatot tenni a kormányzat felé a tudósok, akadémikusok és tudományos dolgozók adminisztratív túlterhelésének megszüntetése érdekében. A takarékoság és a lassabb fejlesztés miatt sok helyen a mechanikus státuscsökkenések következnek be. Ez teljesen helytelen. A műegyetemi tanszékeknek adott céltámogatás, ahol tulajdonképpen a műszaki tudományos kutatás folyik, rendkívül elégtelen.

Lukács György elnökségi tag választ kér arra vonatkozólag, hogy javult-e a kooperáció az Agrártudományok Osztálya és a Műszaki Osztály között a mezőgazdasági gépek gyártása tekintetében.

Hevesi Gyula osztálytitkár válaszában elmondja, hogy összehívtak egy értekezletet, amelyen alaposan megvitatták ezt a kérdést, s az ott hozott megállapodásokat igyekeznek realizálni. Mindezek ellenére nem igen lehet megfelelőnek tekinteni az együttműködést.

Osztrovszki György főtitkár feltétlenül szükségesnek tartja a műszaki tudományok területén akadémiai kutatóintézetek létesítését.

Alexits György javasolja, hogy a Műszaki Osztály a kormányprogram célkitűzéseinek szemelőtt tartásával jelölje ki az előreláthatólag legdöntőbb témákat és elősorban azokat támogassa. A többit egyelőre szűkebb támogatásban részesítse.

Rusznayk István elnök elmondja, hogy sok tekintetben haladást mutat ez a jelentés a múltéhoz képest. Például az a munka, ahogy az Osztály a II. ötéves tudományos tervet előkészíti, példamutató az Akadémia valamennyi osztálya részére.

Csatlakozik Osztrovszki György főtitkár véleményéhez, hogy az eddigi munkát rendkívül nagy mértékben hátráltatta az a körülmény, hogy eddig nem volt megfelelő kutatóintézeti hálózat.

Heméli, hogy az Agrártudományok Osztálya és a Műszaki Osztály közötti helyes kooperáció megteremtését elősegíti a Nagygyűlésen megvitatásra kerülő Rázsó Imre levezető tag előadása.

Egyetért Alexits György elnökségi taggal, hogy a Műszaki Osztály a népgazdasági szempontból legfontosabb kérdéseket jelölje ki, s elsősorban azokkal foglalkozzék.

Határozat:

- 1./ Készítsen a Műszaki Tudományok Osztálya az Elnökség részére egy határozati javaslatot, amelyben jelölje meg miben látja döntő feladatait. A Műszaki Osztály itt abból induljon ki, hogy Magyarországon meg kell teremteni a magyar műszaki tudományt.
- 2./ Tegyen javaslatot a Műszaki Osztály az Elnökség felé akadémiai kutatóintézetek, illetve laboratóriumok szélesebb hálózatának kiépítésére.
- 3./ A bizottsági hálózat értékelésének megállapítására készítsen a Műszaki Osztály egy jelentést, amelyben tárja fel a bizottsági munka eredményeit és hiányosságait.
- 4./ A Műszaki Osztály feladata, hogy az első ötéves tudományos tervből levonja a következtetéseket és igyekezzék azoknak a II. ötéves tudományos terv kidolgozása során eredményt szerezni.
- 5./ Ugyanóság az Osztály feladata, hogy terjesszen a kormányzat felé megfelelő javaslatokat a fennálló hiányosságok, a műszaki tudományos kutatás fejlődését nehezítő bürokratikus akadályok kiküszöbölésére.
- 6./ Készítsen a Műszaki Osztály javaslatot az Elnökség részére, hogy hogyan támogassa az Akadémia azon műszaki akadémikusok tudományos munkáját, akik ipari kutatóintézetekben, vagy tanszékeken dolgoznak. (Uj káderek, nagyobb anyagi juttatás, személyi könnyítések, stb.)

Felelős: Hevesi Gyula
osztálytitkár

2./ Jelentés a Tudományos Minősítő Bizottság munkájáról.

Telnai Gábor, a TMB titkára a következőkkel egészíti ki az előterjesztett javaslatot:

- 1./ Az anyag elkészülése óta újabb disszertációs viták voltak, június végéig még 13 vita lesz, úgy hogy f.é. június végén 33 vitával zárja le a TMB a disszertációkat.

2./ Az előterjesztés hat héttel ezelőtt készült el s a javaslatokban május 15. és május 31.-i határidők is szerepelnek, kéri ezen terminusoknak hat héttel való meghosszabbítását.

3./ A "Javaslatok" 8./ pontja idő közben elintézést nyert, ennél fogva kéri a 8./ pontot tárgytalannak tekinteni.

Határozat:

Az Elnökség a TMB jelentését a következő módosításokkal fogadja el:

1./ 5./ pont	határideje módosul	június 30-ra,
6./ " "	" "	július 31-re,
7./ " "	" "	július 15-re.

Felelős: Tolnai Gábor,
a TMB titkára

2./ 7./ pont kiegészítése:

Tolnai Gábor a TMB titkára f.é. augusztus 1.-ig két cikket készítsen; egyet a Sajtó számára, másikat az Akadémiai Értesítő számára, amelyben foglalja össze az eddigi disszertációk eredményét. Az Akadémiai Értesítő részére készített cikk részletes ismertetés legyen.

Felelős: Tolnai Gábor,
a TMB titkára

Határidő: 1954. augusztus 1.

3./ A minősítések revíziójával kapcsolatban az Elnökség négy megoldást tart lehetségesnek:

- a./ Disszertáció beadása és megvédése után a TMB döntése.
- b./ TMB saját határozatát másítsa meg.
- c./ TMB határozatát az Elnökség másítsa meg.
- d./ TMB határozatát a Minisztertanács másítsa meg.

Elnökség megbizzza az elnököt és főtítkárt, hogy jogi szempontból tárgyalja meg a Minisztertanáccsal a minősítések revíziójának kérdését.

Felelős: Rusznyák István elnök.

4./ Az aspiránsfelvételeknél a szakemberek és különösen az aspiránsvezetők szakvéleményét az eddiginél komolyabban kell tekintetbe venni.

Felelős: Tolnai Gábor
a TMB titkára.

3./ Beszámoló a Nagygyűlés előkészületeiről.

Osztrovszki György főtitkár tájékoztatja az Elnökséget a Nagygyűlés előkészületeinek állásáról.

H a t á r o z a t :

Elnökség a főtitkár tájékoztatását tudomásul veszi és jóváhagyja az együttes ülések elnökeit:

junius 14-én d.e.	Rusznayák István akadémikus
" 14-én d.u.	Straub F. Brunó "
" 15-én d.e.	Manninger Rezső "
" 15-én d.u.	Lukács György "

4./ Az osztályok 1955. évi könyvkiadási programja (előtervek).

Alexits György, a KFB titkára bejelenti, hogy a Kiadói Tanács a következő szempontokra hívta fel az Akadémia figyelmét:

Az Akadémia lehetőleg ne tervezze olyan műszaki kiadványok megjelentetését, amelyek az egyes szakkiadóknál is megjelenhetnek. Ez elsősorban fordításokra vonatkozik.

A Magyar Tudományos Akadémia a jövőben több mezőgazdasági kiadványt állítson a tervébe.

A társadalomtudományok terén több monográfiára van szükség.

A Művelt Nép Könyvkiadója a jövőben több középarányos munkát fog megjelentetni és ez lehetővé teszi az Akadémia kiadási tervének tehermentesítését.

Az idegennyelvű kiadványok sikere érdekében javasolja a Kiadói Tanács, hogy a jövőben a kiadványok példányszámát az Akadémia emelje fel.

H a t á r o z a t :

Elnökség a KFB által előterjesztett 1955 évi könyvkiadási előtervet a következő módosításokkal fogadja el:

- 1./ Alexits György, a KFB titkára a Kiadói Tanács által megadott szempontokat közölj irásban az Akadémia osztályaival.
- 2./ KFB közölje a II. Osztállyal, hogy az előterve túlmeretezett és jóval meghaladja a papirkeretét.
- 3./ A II. Osztály pedagógiai tervében szerepel:
Kardos Lajos: "Pavlov kutatásai és a lélektan".
KFB hívja fel az Osztály figyelmét arra, hogy a lélektan ne mint résztudomány szerepeljen a pedagógia területén
- 4./ Babics Antal-Rényi Vámos Ferenc: "Az urogenitális szervek nyirokkeringése, ezen alapuló pathofiziológiája és ennek klinikai vonatkozásai" c. mű német nyelven jelenjék meg.

5./ Greguss Pál: Az élő nyitvatermők meghatározása faszövetten alapon c. mű ivterjedelmét a KFB vizsgálja felül.

Felelős: Alexits György,

a KFB titkára.

5./ Az osztályok szakosztárkiadási javaslata.

Elnökség a KFB által előterjesztett szakosztárkiadási javaslatot nem fogadja el.

1./ KFB kérje be a Műszaki Osztály véleményét és a vélemény beérkezése után terjessze javaslatát ismét az Elnökség elé.

2./ A javaslat 2. pontjával kapcsolatosan alakítson ki a KFB újabb véleményét.

Felelős: Alexits György

a KFB titkára.

6./ A KFB javaslata a könyvkiadás rendelkezésre álló szubvenció felhasználásáról.

Elnökség a KFB javaslatát a könyvkiadás rendelkezésre álló szubvenció felhasználásáról jóváhagyja.

Mutassa ki a KFB, hogy az 1954. II. félévre tervezett fontosabb műveknél mennyi olcsóbbodást jelent a javaslat alkalmazása.

Felelős: Alexits György

a KFB titkára.

7./ KFB javaslata a könyvek szerkesztésével kapcsolatban.

A KFB által előterjesztett javaslatot a könyvek szerkesztésével kapcsolatban az Elnökség jóváhagyja.

8./ Tervmódosítási javaslat.

Alexits György, a KFB titkára a következő tervmódosítási javaslatot terjeszti Elnökség elé:

I. Osztály részéről:

Nyelvtudományi Társaság kiadványsorozatából:

A magyar őstörténet kérdései (A Magyar Nyelvtudományi Társaság 1953. dec.1.-én tartott vitaülésének anyaga).

Tanulmányok a jelentéstan köréből.

Pais Dezső: A magyar irodalmi nyelv.

Papp István: Hangtan.

Gyalmos János: A "-beli" képző története.

Kázmér Miklós: Alsószigetköz földrajzi nevei.

Hutás Magda: A régi magyar szakáskodás kifejezőkészlete.

Czeplédy Károly: IV-III-századi népmozgalmak a steppén.

II. Osztály részéről:

Levitov: a jellem pszichológiája.

V. Osztály részéről:

Krompecher: Csontképződés, izületképződés (németül).

H a t á r o z a t :

Elnökség a KFB által előterjesztett tervmódosítási javaslatokat jóváhagyja.

Felelős: Alexits György
a KFB titkára.

K.m.f.

A jegyzőkönyv hiteles:

Németh Gyula s.k.
osztályelnök

Verő József s.k.
osztályelnök.